

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата педагогічних наук, професора Глазунової Ірини Кимівни
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації

Куан Юань

«Методика запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами
факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки»
поданої на здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії
за спеціальністю 014 Середня освіта (музичне мистецтво)

У дисертаційному дослідженні Куан Юань представлено результати теоретичного узагальнення та практичного вирішення актуальної проблеми як вищої музично-педагогічної освіти України, так і вищої освіти Китаю у площині забезпечення високої якості підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до творчо-виконавської діяльності в закладах середньої освіти.

Актуальність теми дисертації Куан Юань пов'язана з необхідністю підвищення рівня сформованості в майбутніх учителях музичного мистецтва їх професійних якостей, що можливе тільки за умов наявності ефективних технологій запам'ятовування необхідної інформації. Психічну передумову успішності перебігу означеного процесу забезпечує діяльність пам'яті. Актуальність теми дослідження обумовлена потребою теорії та методики музичного навчання в наявності ефективної методики цілеспрямованого запам'ятовування нотного тексту музичних творів та відсутністю такої методики у цілісному вигляді. Значущість забезпечення готовності майбутніх учителів до навчання мистецтва учнів в художньо-освітньому середовищі школи – не викликає сумнівів. Шкільна практика засвідчує, що питання змісту художньо-виконавської діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва у закладах середньої освіти, зумовлено протиріччям між зростаючими вимогами шкіл до удосконалення фахової діяльності вчителя музичного мистецтва у галузі організації колективного музикування школярів, провадження музично-виконавської просвітницької діяльності, організації загальношкільних музичних святкових заходів і відсутністю стратегічного методичного напрямку щодо якості інструментально-виконавської підготовки фахівців, спрямованої на фундаментальне й планомірне оволодіння знаннями й уміннями музичного виконавства, де якісне запам'ятовування нотного тексту музичних творів – один із найважливіших компонентів.

Мета дослідження полягає в розробці методики цілеспрямованого запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв та експериментальній перевірці її ефективності у процесі їх інструментальної підготовки.

Об'єктом дослідження є процес музично-інструментальної підготовки студентів факультетів мистецтв закладів вищої освіти.

Предмет дослідження — теоретико-методичне забезпечення процесу цілеспрямованого запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки.

Завдання дослідження передбачали аналіз психолого-педагогічних, мистецтвознавчих, музично теоретичних джерел щодо розкриття змісту поняття «музична пам'ять», теоретичне обґрунтування та розробку педагогічних умов ефективного запам'ятовування нотного тексту музичних творів, визначення критеріїв, показників та рівнів запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв, виявлення перспективних напрямів вдосконалення процесу запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки. Для досягнення мети дослідження та розв'язання поставлених завдань було використано **методи:**

- теоретичні (аналіз наукової психологічної, педагогічної і методичної літератури в межах досліджуваної проблеми, вивчення передового досвіду роботи визначних музикантів-педагогів, моделювання та трансформація змісту вихідних положень інших галузей науки у теорію і методику музичного навчання тощо);

- емпіричні (спостереження, анкетування, бесіди, аудит, констатувальний та формувальний експерименти тощо) — для діагностики якості запам'ятовування студентами факультетів мистецтв нотного тексту музичних творів під час інструментальної підготовки, а також для обґрунтування педагогічних умов і визначення настанов, спрямованих на їх реалізації в означеному процесі;

- математичної обробки результатів діагностування якості запам'ятовування студентами факультетів мистецтв нотного тексту музичних творів під час інструментальної підготовки та надійності відтворення виконавських навичок під час кінцевої форми звітності (заліків, іспитів, концертів та конкурсів) — для виявлення динаміки та підтвердження вірогідності якісного і кількісного аналізу даних.

Теоретичним здобутком автора дисертації вважаємо уточнення змісту поняття музичної пам'яті студентів факультетів мистецтв як складної трьохкомпонентно-функціональної системи, яка забезпечує розпізнання та сприйняття ознак нотного тексту музичних творів рецепторами сенсорного регістру, їх обробку в короткостроковій пам'яті, а також збереження засвоєної інформації у довгостроковій пам'яті та її відтворення у процесі інструментальної підготовки майбутніх фахівців; розроблення її структури та висвітлення специфіки функціонування кожної складової означеного феномену; розроблення поетапної методики

цілеспрямованого запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки з доцільним застосуванням їх довільної та мимовільної пам'яті; удосконалення методів та прийомів доцільного застосування довільної та мимовільної пам'яті студентів факультетів мистецтв як для запам'ятовування нотного тексту музичних творів, так і для п'ятифазного формування виконавських навичок під час інструментальної підготовки; розвиток форм та методів педагогічного управління процесом запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки.

Вагомий внесок зроблено у науково-теоретичне розуміння процесу запам'ятовування нотного тексту, а саме: цей процес може здійснюватись як довільно, так і мимовільно. Якщо довільне його запам'ятовування та відтворення вимагає від студентів спеціальних когнітивних установок, спрямованих на досягнення поставлених завдань, то мимовільне — характеризується «стихійним»/«автоматичним» засвоєнням та відтворенням нотного тексту музичних творів у процесі спрямовування уваги на його мелодико-інтонаційні лінії чи інші художньо-виразні виконавські компоненти.

Узагальнення методологічних засад дослідження проблеми запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі їх практичної інструментальної підготовки надали змогу визначити критерії та показники оцінювання цього психолого-педагогічного феномену з урахуванням його динамічних складових і однозначного тлумачення їх кількісних ознак (даних). Першим критерієм є досконалість відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним, а його показниками виступають: точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого прочитування; точність відтворення звуковисотних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять під час аудиторної/домашньої роботи над ним. Другий критерій відображає міру точності відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі аудиторної/домашньої роботи над ним завдяки таким показникам, як: точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі його першого прочитування; точність відтворення метро-ритмічних ознак нотного тексту музичних творів у процесі гри напам'ять під час аудиторної/домашньої роботи над ним. Третім критерієм виступає ступінь досягнення безпомилкового відтворення нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі їх цілісного виконання в умовах прилюдних виступів, а його показниками є: цілісність відтворення музичного матеріалу в умовах прилюдних виступів без допущення текстових помилок, запинок та зупинок; завершеність виконання

музичних творів в умовах прилюдних виступів. Автором дисертаційного дослідження запропоновано розмежування амплітуди якості запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки на чотири рівні (високий, середній, низький і дуже низький), а також обґрунтовано технологію визначення кожного з них.

Аналіз результатів констатувального експерименту надав змогу дійти висновку, що теорія та методика музичного навчання студентів мистецьких факультетів потребує ефективних методик цілеспрямованого запам'ятовування нотного тексту музичних творів у процесі інструментальної підготовки.

Зазначимо, що в дисертації досить переконливо викладено хід і результати дослідно-експериментальної роботи. Аудит проведеного анкетування студентів факультетів мистецтв трьох закладів вищої освіти та їх зіставлення з продемонстрованою якістю запам'ятовування нотного тексту музичних творів під час прилюдних виступів засвідчили, що застосування тільки змішаної форми довільного і мимовільного опанування музичною інформацією надає змогу досягти вищої ефективності перебігу означеного процесу. Математичні розрахунки і порівняння якісних та кількісних показників у контрольній та експериментальній групах доводять ефективність і дієвість запропонованої методики.

Теоретичне значення дисертації полягає у збагаченні методології розв'язання наукової проблеми запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки; уточненні змісту музичної пам'яті студентів факультетів мистецтв, її структури та специфіки функціонування кожної складової означеного феномену; розробленні поетапної методики цілеспрямованого запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки з доцільним застосуванням їх довільної та мимовільної пам'яті. Удосконалено методи та прийоми доцільного застосування довільної та мимовільної пам'яті студентів факультетів мистецтв як для запам'ятовування нотного тексту музичних творів, так і для п'ятифазного формування виконавських навичок під час інструментальної підготовки. Подальшого розвитку дістали форми та методи педагогічного управління процесом запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв під час інструментальної підготовки. Матеріали дослідження можуть бути застосовані у системі модернізації фахової підготовки студентів в галузі музично-педагогічної освіти, в удосконаленні навчальних програм з фахових дисциплін, розробці методичних посібників і навчальних курсів.

Практичне значення. Матеріали дослідження можуть бути застосовані у системі модернізації фахової підготовки студентів в галузі музично-педагогічної освіти, в удосконаленні навчальних програм з фахових дисциплін, розробці методичних посібників і навчальних курсів. Представлена авторська методика може бути застосована у підготовці майбутніх фахівців у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка та 02 Культура і мистецтво. Основні положення, отримані результати та висновки дисертації можуть модифікуватися і використовуватися в багаторівневій підготовці студентів навчальних закладів мистецько-педагогічного профілю як України, так і Китаю.

Результати дослідження достатньо апробовано на конференціях різних рівнів. Висновки та результати повною мірою відображено у 5 публікаціях автора, з них 2 статті у фахових виданнях України, 1 – у зарубіжних наукових виданнях, 2 – в інших виданнях за напрямом дослідження.

Текст дисертації викладено доступною мовою, сучасним науковим стилем з критичним аналізом та висновками. Основні положення та висновки дисертації отримані автором самостійно.

Висновок. Отже, на підставі викладеного вище, вважаємо дисертацію Куан Юань на тему: «Методика запам'ятовування нотного тексту музичних творів студентами факультетів мистецтв у процесі інструментальної підготовки», подану на здобуття наукового ступеня вищої освіти доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), завершеним, цілісним, самостійним, ґрунтовним, науково вагомим дослідженням з актуальної проблеми теорії мистецької освіти, методики підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, яке має наукову новизну і практичне значення щодо підготовки студентів мистецьких факультетів вищих закладів освіти, відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри фортепіанного виконавства
та педагогіки мистецтва

Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

